

Waarom tijdreeksen en maatwerk?

		G	G+	W	W+
Wereldwijde temperatuurstijging		+1°C	+1°C	+2°C	+2°C
Verandering in luchtstromingspatronen		nee	ja	nee	ja
Winter ³	gemiddelde temperatuur	+0,9°C	+1,1°C	+1,8°C	+2,3°C
	koudste winterdag per jaar	+1,0°C	+1,5°C	+2,1°C	+2,9°C
	gemiddelde neerslaghoeveelheid	+4%	+7%	+7%	+14%
	aantal natte dagen (≥ 0,1 mm)	0%	+1%	0%	+2%
10-daagse neerslagsom die eens in de 10 jaar wordt overschreden		+4%	+6%	+8%	+12%
hoogste daggemiddelde windsnelheid per jaar		0%	+2%	-1%	+4%
Zomer ³	gemiddelde temperatuur	+0,9°C	+1,4°C	+1,7°C	+2,8°C
	warmste zomerdag per jaar	+1,0°C	+1,9°C	+2,1°C	+3,8°C
	gemiddelde neerslaghoeveelheid	+3%	-10%	+6%	-19%
	aantal natte dagen (≥ 0,1 mm)	-2%	-10%	-3%	-19%
dagsom van de neerslag die eens in de 10 jaar wordt overschreden		+13%	+5%	+27%	+10%
potentiële verdamping		+3%	+8%	+7%	+15%
Zeespiegel	absolute stijging	15-25 cm	15-25 cm	20-35 cm	20-35 cm

- De getallen in de klimaat-scenario-tabel vaak niet voldoende voor gebruikers
- Impactonderzoekers: tijdreeksen voor hun modellen
- Beleidsmakers: indices, kaarten of andere afgeleide data nodig

Tijdreeksen basis voor veel afgeleide data/informatie

Natuur

Recreatie

Wind energie

Verschillende groepen methoden:

- Deltamethode: Historische reeksen + verandering uit klimaatmodellen
- “Directe” methode: output klimaatmodellen corrigeren voor bias m.b.v. historische data
- Stochastische weergeneratoren: statistische eigenschappen en relaties tussen variabelen in huidige klimaat + verandering uit klimaatmodellen

Enkele voor- en nadelen

	Delta- Methode	“Directe”- Methode
Geschikt voor KNMI'06	Ja	Nee
Consistentie tussen variabelen	Minder bij grote veranderingen	Minder bij grote biases
Sequentie events	Bepaald door toevallige realisaties in verleden	Ook nieuwe/andere sequenties mogelijk
Tijd benodigd	Voor bepalen van de veranderingen	Voor bepalen bias en de bias-correctie

Voor KNMI next en Thema 6

- Ensemble van runs met EC-Earth-RACMO
- Poging om naast Delta-methode ook “Directe” methode beschikbaar te maken (o.a. WP1 Lucinda Rasmijn en WP3: Alexander Bakker)
- Transformatieprogramma wordt aangepast en voor meer klimaatvariabelen (WP3: Alexander Bakker)

Transport

Dierlijke productie

Kustverdediging

Ruw materiaal

Vanuit monitoren:
Verleden & heden

Vanuit modellering:
verleden - toekomst

**Vertaling &
interpretatie**

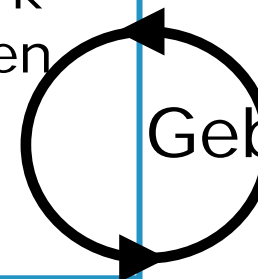
**Interactief
proces**

Confectie
of standaard
producten

Maatwerk
producten

Gebruiker

“Climate services”: interactief proces

Wat is de “vraag achter de vraag” van de gebruiker?

Neerslagextremen, maar welke? Per uur? Per dag?

Aangeven van de grenzen van kennis en mogelijkheden

Klimaatinformatie op de schaal van hectares is niet mogelijk

Begeleiding bij gebruik en interpretatie

Hoe omgaan met verschillende tijdshorizonten?

Wat betekenen de details in kaarten?

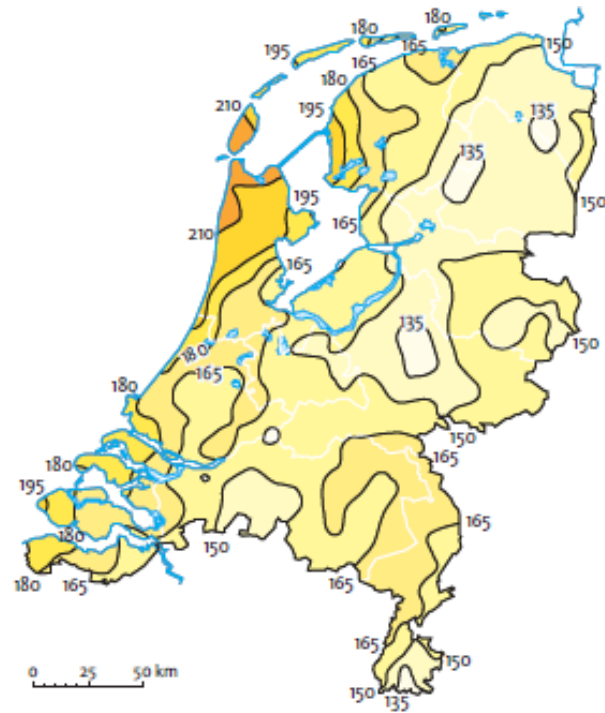
Voor maatwerk interactie met gebruikers nog belangrijker

Voorbeeld maatwerk

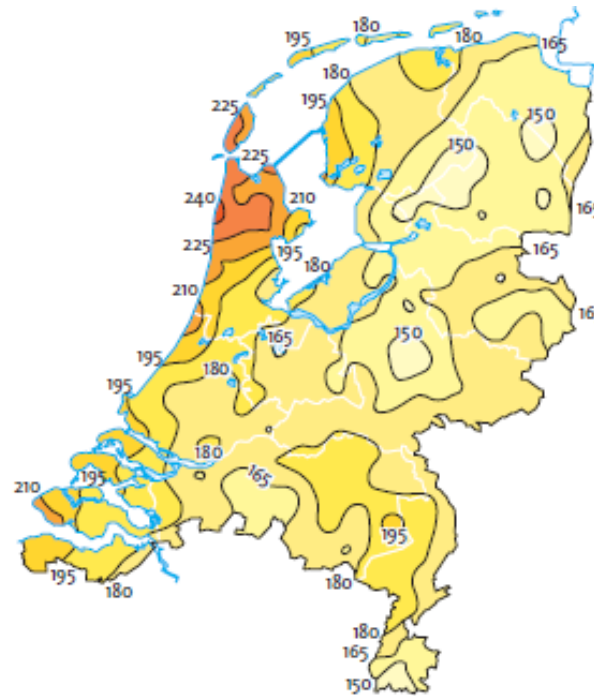

Maximaal neerslagtekort

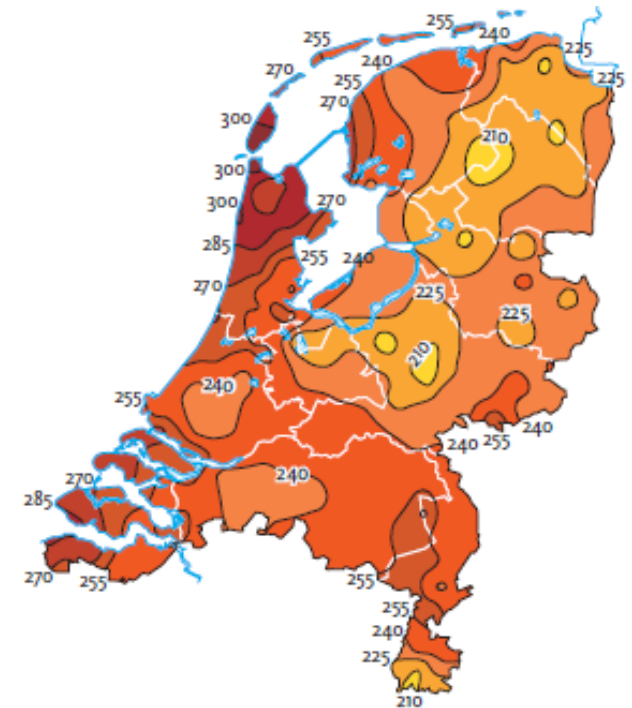
1981-2010

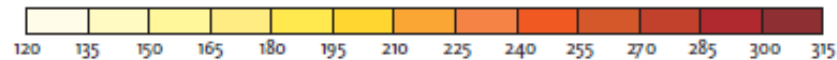
2050 W

2050 W+

Mediane waarde van het maximale tekort, in millimeters per jaar

Niet/nauwelijks verandering in 2050 onder G/W
Duidelijk droger in 2050 onder G+/W+

Maatwerk voor KNMI next?

Binnen Thema 6 Kennis voor Klimaat:

- WP3 tijdreeksen voor hydrologie, natuur en landbouw voor stroomgebieden Rijn en Maas
- WP4 Expert pool

Na de publicatie van KNMI next:

- Maatwerk voor specifieke gebruikers mogelijk via nieuw te formuleren projecten